

PATROLOGIÆ

CURSUS COMPLETUS,

SEU BIBLIOTHECA UNIVERSALIS, INTEGRÆ, UNIFORMIS, COMMODA, OECONOMICA,
OMNIUM SS. PATRUM, DOCTORUM SCRIPTORUMQUE ECCLESIASTICORUM,

SIVE LATINORUM, SIVE GRÆCORUM,

QUI AB ÆVO APOSTOLICO AD TEMPORA CONCILII TRIDENTINI (ANNO 1545) PRO LATINIS,
ET CONCILII FLORENTINI (ANN. 1459) PRO GRÆCIS FLORUERUNT :

RECUSIO CHRONOLOGICA

OMNIUM QUÆ EXSTITERE MONUMENTORUM CATHOLICÆ TRADITIONIS PER QUINDECIM PRIMA
ECCLESIAE SÆCULA ET AMPLIUS,

JUXTA EDITIONES ACCURATISSIMAS, INTER SE CUMQUE NONNULLIS CODICIBUS MANUSCRIPTIS COLLATAS, PERQUAM DILIGENTER CASTIGATA ; DISSERTATIONIBUS, COMMENTARIIS, VARIISQUE LECTIONIBUS CONTINENTER ILLUSTRATA ; OMNIBUS OPERIBUS POST AMPLISSIMAS EDITIONES QUÆ TRIBUS NOVISSIMIS SÆCULIS DEBENTUR ABSOLUTAS DETECTIS, AUCTA ; INDICIBUS PARTICULARIBUS ANALYTICIS, SINGULOS SIVE TOMOS SIVE AUCTORES ALICUJUS MOMENTI SUBSEQUENTIBUS, DONATA ; CAPITULIS INTRA IPSUM TEXTUM RITE DISPOSITIS, NECNON ET TITULIS SINGULARUM PAGINARUM MARGINEM SUPERIOREM DISTINGUENTIBUS SUBJECTAMQUE MATERIAM SIGNIFICANTIBUS, ADORNATA ; OPERIBUS CUM DUBIIS, TUM APOCRYPHIS, ALIQUA VERO AUCTORITATE IN ORDINE AD TRADITIONEM ECCLESIASTICAM POLLENTIBUS, AMPLIFICATA ;

DUCENTIS ET AMPLIUS LOCUPLETATA INDICIBUS AUCTORUM SICUT ET OPERUM, ALPHABETICIS, CHRONOLOGICIS, STATISTICIS, SYNTHETICIS, ANALYTICIS, ANALOGICIS, IN QUODQUE RELIGIONIS PUNCTUM, DOGMATICUM, MORALE, LITURGICUM, CANONICUM, DISCIPLINARE, HISTORICUM, ET CUNCTA ALIA SINE ulla EXCEPTIONE ; SED PRÆSENTIM DUCOBUS INDICIBUS IMMENSIS ET GENERALIBUS, ALTERO SCILICET **HERUM**, QUO CONSULTO, QUIDQUID NON SOLUM TALIS TALISVE PATER, VERUM ETIAM UNUSQUISQUE PATRUM, NE UNO QUIDEM OMISSE,

IN QUODLIBET THEMA SCRIPSERIT, UNO INTUITU CONSPICIATUR ; ALTERO **SCRIPTURÆ**

SACHÆ, EX QUO LECTORI COMPERIRE SIT OBVIUM QUINAM PATRES ET IN QUIBUS OPERUM

SUORUM LOCIS SINGULOS SINGULORUM LIBRORUM S. SCRIPTURÆ VERSUS, A PRIMO

GENESEOS USQUE AD NOVISSIMUM APOCALYPSIS, COMMENTATI SINT :

EDITIO ACCURATISSIMA, CÆTERISQUE OMNIBUS FACILE ANTEPONENDA, SI PERPENDANTUR CHARACTERUM NITIDITAS, CHARTÆ QUALITAS, INTEGRITAS TEXTUS, PERFECTIO CORRECTIONIS, OPERUM RECUSORUM TUM VARIETAS, TUM NUMERUS, FORMA VOLUMINUM PERQUAM COMMODA SIBIQUE IN TOTO PATROLOGIÆ DECURSU CONSTANTER

SIMILIS, PRETII EXIGUITAS, PRÆSENTIMQUE ISTA COLLECTIO, UNA, METHODICA ET CHRONOLOGICA,

SEXCENTORUM FRAGMENTORUM OPUSCULORUMQUE HACTENUS HIC ILLIC SPARSORUM,

PRIMUM AUTEM IN NOSTRA BIBLIOTHECA, EX OPERIBUS ET MSS. AD OMNES ÆTATES,

LOCOS, LINGUAS FORMASQUE PERTINENTIBUS, COADUNATORUM.

SERIES GRÆCA PRIOR,

IN QUÆ PRODEUNT PATRES, DOCTORES SCRIPTORESQUE ECCLESIAE GRÆCÆ
A S. BARNABA AD PHOTIUM,

ACCURANTE J.-P. MIGNÉ,

Bibliothecæ Cleri universæ,

SIVE CURSUUM COMPLETORUM IN SINGULOS SCIENTIÆ ECCLESIASTICÆ RAMOS EDITORE.

PATROLOGIA, AD INSTAR IPSIUS ECCLESIAE, IN DUAS PARTES DIVIDITUR, ALIA NEMPE LATINA, ALIA GRÆCO-LATINA. LATINA, JAM PENITUS EXARATA, QUOAD PRIMAM SERIEM, VIGINTI-QUINQUE ET DUCENTIS VOLUMINIBUS MOLE SUA STAT, MOXVE POST PERACTOS INDICES STABIT, AC QUINQUE-VIGINTI-CENTUM ET MILLE FRANCIS VENIT. GRÆCA DUPLICI EDITIONE TYPIS MANDATA EST. PRIOR GRÆCUM TEXTUM UNA CUM VERSIONE LATINA LATERALIS AMPLECTITUR, ET AD NOVE ET CENTUM VOLUMINA PERVENIT, SED SINE INDICIBUS ; POSTERIOR AUTEM HANC VERSIONEM TANTUM EXHIBET. IDEOQUE INTRA QUINQUE ET QUINQUAGINTA VOLUMINA RETINETUR ; UTRAQUE VIGESIMA QUARTA DIE DECEMBRIS 1860 OMNINO APPARUERAT. UNUMQUODQUE VOLUMEN GRÆCO-LATINUM OCTO, UNUMQUODQUE MENS LATINUM QUINQUE FRANCIS SOLUMMODO EMITUR : UTROBIQUE VERO, UT PRETII HUIUS BENEFICIO FRUATUR EMPTOR, COLLECTIONEM INTEGRAM SIVE GRÆCAM SIVE LATINAM, 326 VOLUMINIBUS PRO AMPLIORI EDITIONE ET 272 PRO MINORI ABSQUE INDICIBUS CONSTANTEM, COMPARET NECESSE ERIT, SECUS ENIM CUJUSQUE VOLUMINIS AMPLI-TUDINEM NECNON ET DIFFICULTATES VARIA PRETIA ÆQUABUNT. ATTAMEN, SI QUIS ENAT INTEGRE ET SEORSIM COLLECTIONEM GRÆCO-LATINAM, VEL EANDEM EX GRÆCO LATINE VERSAM, TUM QUODQUE VOLUMEN PRO NOVE VEL PRO SEX FRANCIS OBTINEBIT. ISTÆ CONDITIONES SERIEBUS PATROLOGIÆ NONDUM EXCUSIS APPLICANTUR.

PATROLOGIÆ GRÆCÆ TOMUS XLIII.

S. EPIPHANIUS CONSTANTIENTIS IN CYPRO EPISCOPUS.

EXCUDERATUR ET VENIT APUD J.-P. MIGNÉ EDITOREM,
IN VIA DICTA D'AMBOISE, OLIM PROPE PORTAM LUTETIÆ PARISIORUM VULGO D'ENFER
NOMINATAM, SEU PETIT-MONTRouGE, NUNC VERO INTRA MœNIA PARISIINA.

TRADITIO CATHOLICA.

SÆCULUM V, ANNUS 403.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ ΠΑΝΤΑ.

S. P. N. EPIPHANII

CONSTANTIÆ IN CYPRO EPISCOPI

OPERA QUÆ REPERIRI POTUERUNT OMNIA.

DIONYSIUS PETAVIUS AURELIANENSIS

SOCIETATIS JESU THEOLOGUS,

EX VETERIBUS LIBRIS RECENSUIT, LATINE VERTIT ET ANIMADVERSIONIBUS ILLUSTRAVIT.

ACCEDUNT

NONNI PANOPOLITANI SCRIPTA QUÆ EXISTANT.

ACCURANTE ET DENUO RECOGNOSCENTE J.-P. MIGNE,

Bibliothecæ Cleri universæ,

SIVE

CURSUM COMPLETORUM IN SINGULOS SCIENTIÆ ECCLESIASTICÆ RAMOS EDITORE.

TOMUS TERTIUS.

VENEUNT TRIA VOLUMINA 30 FRANCIS GALLICIS.

EXCUEBATUR ET VENIT APUD J.-P. MIGNE EDITOREM,
IN VIA DICTA D'AMBOISE, OLIM PROPE PORTAM LUTETIÆ PARISIORUM VULGO D'ENFER
NOMINATAM, SEU PETIT-MONTROUGE, NUNC VERO INTRA MOENIA PARISINA.

1864

χην αὐτοῦ ὑπὲρ ἡμῶν τεθεικώς, καὶ δώσει (96) A
 λατὸν λύτρον ἀντὶ πολλῶν, τὰ ἐν τῇ βίβλῳ τῶν
 Κριτῶν ἡρμήνευσεν· ὀλοκαυτώματα γὰρ καὶ ὁ Ἰε-
 ρθὰς ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τῷ Θεῷ τὴν θυγατέρα προσ-
 ἤνεγκεν. Ἐπτά παίδων πατὴρ Ἰεσαΐ. Ἐβδομος
 ἀπὸ Ἀβραάμ ὁ Μωϋσής. Δι' ἑπτὰ γραμμάτων τὸ
 Ἰωάννου ὄνομα. Δι' ἑπτὰ γραμμάτων καὶ ἡ τοῦ
 Χριστοῦ προσηγορία. Ἐπτά διάκονοι παρὰ τῶν μα-
 θητῶν εἰς διακονίαν τῶν Χριστιανῶν ἐξελέχθησαν·
 Στέφανος, Φίλιππος, Πρόχορος, Νικάνωρ, Τίμων,
 Παρμενᾶς, Νικόλαος. Ἐπτά παῖδες τὴν Ἀντίχου
 τυραννίδα κατήνεγκαν. Καὶ συντόμως εἶπον (97),
 οὗτός ἐστιν ἐπαινετός ὁ ἀριθμὸς, καὶ θαυμάσιος· ὅτι
 αὐτὸς ἄνωθεν ὁ Δεσπότης ἐγγράφως βοᾷ· *Τίμα τὴν*
ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, καὶ ἀγίασον αὐτήν· ὅτι
 ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων B
 αὐτοῦ ὁ Θεὸς ὃν ἡρέξατο ἀποποιῆσαι. Αὐτῷ ἡ
 δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν

¹ Exod. xxi, 13, 17.

(96) F. δούς.

A nobis exposuit; seque ipsum redemptionem multo-
 rum obtulit, ea declaravit, quæ Judicum liber com-
 plectitur. Nam et Jephthe filiam Deo pro salute po-
 puli in holocaustum obtulit. Septem filiorum pater
 Jesse, septimus ab Abrahamo numeratur Moyses.
 Septem litteris Joannis nomen scribitur. Septem
 litteris etiam Christi nomen constat. Septem a
 discipulis diaconi ad Christianorum obsequium de-
 lecti sunt: Stephanus, Philippus, Prochorus, Ni-
 canor, Timon, Parmenas, Nicolaus. Septem pueri
 Antiochi tyrannidem dejecerunt. Atque, ut uno
 verbo complectar, hic est commendatus, et admi-
 rabilis ille numerus: quandoquidem disertis in
 Scriptura verbis olim ista vociferatur Dominus:
Honora diem Sabbati, et sanctifica ipsam; quoniam
Deus in illa requievit ab omnibus operibus suis, quæ
*facere coeperat*¹. Cui gloria in sæcula sæculorum.
 Amen.

(97) F. εἰπεῖν.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

*Εἰς τὸν Φυσιολόγον τὸν διεξελθόντα περὶ τῆς ἐκάστου φύσεως τῶν θηρίων τε καὶ τῶν
 πετεινῶν.*

S. P. N. EPIPHANII

EPISCOPI CONSTANTIÆ CYPRI

Ad Physiologum, qui de unuscujusque generis ferarum ac voluerum natura locutus est.

ΚΕΦ. Α'.

C

Ὁ Φυσιολόγος ἀρχεται λέγειν περὶ τοῦ λέοντος.

Ἀρξώμεθα λαλῆσαι περὶ τοῦ λέοντος, τοῦ βασι-
 λέως τῶν θηρίων ἦτοι τῶν ζώων· καὶ γὰρ Ἰακώβ
 εὐλογῶν τὸν Ἰούδα λέγει· *Σκύμνος λέοντος Ἰού-
 δα, νιέ μου ἐκ βλαστοῦ*· καὶ τὰ ἐξῆς.

Πρώτη τοῦ λέοντος φύσις.

Ὅτε περιπατεῖ ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἔρχεται αὐτῷ ὁσμὴ
 τοῦ κυνηγοῦ, τῇ οὐρᾷ συγκαλύπτει τὰ ἰχνη· ἵνα μὴ
 ἀκολουθοῦντες τοῖς ἰχνεσιν οἱ κυνηγοί, εὗρωσιν αὐτοῦ
 τὴν τοῖμνην, καὶ καταλάβωσιν αὐτόν.

Ἑρμηνεία.

Οὕτως καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ νοε-
 ρὸς λέων νικῆσας ἐκ φυλῆς Ἰουδα, ἡ τοῦ Δαυὶδ ῥίζα,
 ἀποσταλεὶς ἀπὸ τοῦ Πατρὸς, τὰ νοερά αὐτοῦ ἐκάλυ-
 ψεν ἰχνη. τοιούτως τὴν θεότητα ἕως τῆς κατελεύσεως.
 Κατέλθε γὰρ εἰς τὴν τῆς Μαρίας ντῆρον, τοῦ σῶσαι τὸ
 πεπλανημένον ἀνθρώπινον γένος. Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ
 ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν. Ἐκ τούτου οἱ

CAP. I.

Physiologus de leone agit primum.

De leone ferarum atque animalium rege dicere
 incipiamus: Jacob enim benedicens Judæ: *Catulus*
*leonis, ait, Juda, ex germine, fili mi*¹, et quæ se-
 quuntur.

Prima leonis proprietas.

Cum leo in monte oberrat, et venatorem odo-
 ratur, sua ipsius vestigia cauda obteggit, ne illis
 insistentes venatores lustrum inveniant, atque
 ipsum capiant.

Interpretatio.

Sic Dominus noster Jesus Christus spiritualis
 leo qui vicit ex tribu Judæ, radix David, a Patre
 missus, sui ipsius spiritualia cooperuit vestigia, id
 est, divinitatem suam; se enim exinanivit, et in
 Mariæ ventrem descendit, ut salvaret fraude decep-
 tum hominum genus. *Et Verbum caro factum est,*
*et habitavit in nobis*²: quapropter illi qui ignora-

¹ Gen. xlix, 9. ² Joan. i, 14.

bant desuper illum descendisse, dicebant : *Quis est iste rex gloriæ* ? sanctus vero Spiritus : *Dominus*, inquit, *virtutum ipse est rex gloriæ* ².

Altera interpretatio.

Nec aliter tu, spiritualis homo, cum feceris eleemosynam, sinistra tua dexteræ opus ignoret, ne te diabolus ex bonis operibus investiget et ad peccandum alliciat.

CAP. II.

Altera leonis proprietas.

Leæna mortuum et cæcum edit catulum, juxta quem defixos in illum habens oculos triduo cubat ; his vero transactis leo accedit, et in catulum spirat, qui statim et ad vitam revocatur et lumen oculorum recipit. Cum vero dormit, evigilant ejus oculi, ita ut venatorem ab septem stadiis præsentiat ; ipsumque fugit, neque ab illo capitur.

Interpretatio.

Sic gentes, quæ non credebant, per trium dierum sepulturam et Domini nostri Jesu Christi resurrectionem respexerunt et ad vitam revocatae sunt. Ante baptismum enim et mortuæ et cæcæ dicebantur ; verum a leæna, id est, ab sancto Spiritu per triduum sepulturæ observabantur. Cum autem leo, hoc est vivificum Verbum, venit, et in ipsos Spiritum sanctum inspiravit, ad vitam eos revocavit, et omnes ab inferno eduxit.

CAP. III.

De uro.

Urus, animal omnium maximum, similis est bovi, duoque habet cornua in modum serræ, estque præ omnibus animalibus terribile aspectu : itaque proceras arbores quatiens, illas dissecat, ramosque præscindit, nec est ullum animal illo fortius. Pascitur non longe ab Oceano, continuo vero ut bibit, veluti ebrius ludit, cornibusque tanquam bos terram petit. Est autem illic arbor dicta tanus, viti similis et alba ramis, quos cum urus capite concutit, cornu vincitur. Accedit itaque venator, et cornu alligatum deprehendit, illumque opprimit. αὐτοῦ δέδεται ὑπ' αὐτῆς. Παραγενομένου τοιγαροῦν κεράτων, κρατεῖ αὐτόν.

Interpretatio.

Tu igitur, o spiritualis homo, considera quantum te uro generosior fecerit Deus. Loco enim duorum cornuum, duo tibi dedit Testamenta, Novum videlicet et Vetus, quæ cornua sunt contra potestates adversas, ut ne te circumveniat diabolus, ait enim Propheta : *In te inimicos nostros ventilabimus cornu* ³.

Altera interpretatio.

Oceanus copiam divitiarum significat ; tanus vero,

¹ Psal. xxiii, 8. ² ibid. 10. ³ Psal. xliii, 6.

Α ἀγνοοῦντες ἀνωθεν κατελθόντα, ἔλεγοι, *Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης* ; Τὸ δὲ Πνεῦμα τὸ ἅγιον λέγει, *Κύριος τῶν δυνάμεων αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης*.

Ἑτέρα ἐρμηνεία.

Οὕτω καὶ σὺ, νοητὴ ἀνθρώπε, ποιῶντος σοῦ ἐλεημοσύνην, μὴ ἐπιγνώτω ἡ ἀριστερά σου τῆς δεξιᾶς σου τὸ ἔργον, μὴ πως ἰχνολογήσῃ σε ὁ διάβολος τοῖς ἔργοις σου τοῖς ἀγαθοῖς, καὶ ἐγκλίνῃ σε ἐπὶ τὰ πονηρά.

ΚΕΦ. Β.

Δευτέρα φύσις τοῦ λέοντος.

Ὅταν τέξεται τὸν αὐτῆς σκύμνον ἡ λέαινα, ἀπνουν τε καὶ τυφλὸν τυγχάνοντα ἐμβλέπουσα, προσκαθέζεται προσέχουσα αὐτῷ τριήμερον. Μετὰ δὲ τὸ συμπληρωθῆναι τὰς τρεῖς τῶν ἡμερῶν, προσπελάζων ὁ ἄρρην λέων καὶ ἐμφυσήσας αὐτῷ, καὶ εὐθὺς βλέπει καὶ ζῇ. Ὅταν οὖν κοιμᾶται, γρηγοροῦσιν αὐτοῦ οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἀπὸ ἐπτά βημάτων τοῦ κυνηγοῦ προαισθάνεται καὶ διαδιδράσκει, τοῦ μὴ συνεμπεσεῖν αὐτῷ.

Ἑρμηνεία.

Οὕτω καὶ τὰ ἄπιστα ἔθνη διὰ τῆς τριήμερου ταφῆς καὶ ἐγέρσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀνέβλεψαν καὶ ἐξωποιοήθησαν. Πρὸ γὰρ τοῦ βαπτίσματος νεκροὶ καὶ τυφλοὶ ὀνομάζοντο· διεβλέποντο δὲ ὑπὸ τῆς λεαίνης, τουτέστιν, ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἕως τῆς τριήμερου ταφῆς. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ ἄρρην λέων, τουτέστιν ὁ ζῶν Λόγος, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐξωποίησεν αὐτοὺς καὶ ἀπῆρε πάντας ἐκ τοῦ ᾄδου.

ΚΕΦ. Γ.

Περὶ τοῦ οὐρου.

Ὁ οὐρος μέγιστόν ἐστι ζῶον πολὺ ὑπερβάλλον τὰ ἕτερα, βεῖ παραπλήσιος, δύο κέρατα ἐν αὐτῷ πρίονι ὁμοία ἔχων, αὐστηρὸς τῇ θεωρίᾳ παρὰ πάντα τὰ ζῶα. ὥστε τὰ μεγάλα δένδρα διακνηθόμενος τοῖς κέρασι διαπρίειν καὶ κλωνοκοπῆν, καὶ οὐδὲν τῶν ζῶων δύνασθαι ὑφ' αὐτῷ ποιήσασθαι. Νέμεται δὲ ὁ αὐτὸς οὐρος πλησίον τοῦ Ὀκεανοῦ, καὶ εὐθὺς μεθύσκειται, καὶ παλαίει πρὸς γῆν ταῖς κέρασιν ὥσπερ βοῦς. Ἔστι δὲ ἐκεῖ δένδρον ἡ ὀνομαζομένη τάνυς, κλήματος μόρφωσιν ἔχουσα λευκοκλώνων· καὶ κνηθόμενος ὁ αὐτὸς οὐρος τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἔρνη τῆς τάνους τὸ κέρασ τοῦ κυνηγοῦ, καὶ εὕρισκοντος ἐμπεπεδημένον τῶν

Ἑρμηνεία.

Καὶ σὺ οὖν, νοητὴ ἀνθρώπε, γόνισον ὅτι οὐρου γενναϊότερόν σε ἐποίησεν ὁ Θεός. Ἄντι δὲ τῶν κεράτων δέδωκε σοὶ τὰς δύο Διαθήκας, τουτέστι, Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην, κεράτιον εἰς τὰς ἐναντίας δυνάμεις, ἵνα μὴ προσεγγίσῃ πρὸς σὲ ὁ πονηρὸς. Εἶπε γὰρ ὁ Προφήτης· Ἐν σοὶ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν κεραιωῦμεν.

Ἑτέρα ἐρμηνεία.

Ὀκεανὸς ἐρμηνεύεται τὸ μέγεθος τοῦ πλούτου, τὰ

ως δὲ ἡ ἡδονὴ τοῦ βίου. Ἐμπλεκόμενος ὁ ἄνθρωπος A
εἰς τὰς ἡδονὰς τοῦ βίου ἀμελεῖ τῆς πίστεως. Ἐπερ-
χομένου δὲ τοῦ κυνηγοῦ, τουτέστι διαδόλου, καὶ εὐ-
ρίσκοντος αὐτὸν συμπλεκόμενον, καὶ ἀμελοῦντα τῆς
πίστεως, κατακυριεύει αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ τοῦ ἐλέφαντος.

Ἔστι γὰρ ὁ ἐλέφας μέγιστον ζῶον, προδοσκίδα
ἔχων τοῦ διαφθεῖραι τὰ ἐπερχόμενα αὐτῷ ζῶα·
ὁμοίως καὶ τὴν βρῶσιν καὶ τὴν πόσιν διὰ τῆς προ-
δοσκίδος αὐτοῦ κυβερνᾶται· οὐ γὰρ ἔχει ἀρμοσίας·
καὶ κύψας νέμεται, καὶ οὐ κάμπτει γόνατα. Ἡ θῆλυς
δὲ ζητεῖ βοτάνην τὴν λεγομένην μανδραγόραν, καὶ
μεταλαμβάνει ἐξ αὐτῆς, καὶ εὐθέως πυροῦται καὶ
πορεύεται πρὸς τὴν ἄρβυαν, καὶ παραπεζεύουσα B
κομίζει αὐτῇ τὴν βοτάνην, καὶ μεταλαμβάνει ὁ ἀρ-
ρήν ἐξ αὐτῆς, καὶ εὐθέως πυροῦται, καὶ συγγίνεται
τῇ θήλει. Ἐπερχομένου δὲ τοῦ καιροῦ τοῦ τεκεῖν,
εἰσβαίνει εἰς τινὰ λίμνην τοῦ ὕδατος, τὸ ὕδωρ κατα-
μετροῦσα ὡς τοῦ πλησιάζει τοῖς μαστοῖς, καὶ ταύτῃ
γεννᾷ. Ἦν γὰρ τέξεται ἐπὶ τῆς γῆς, ἀδυνατήσει ὁ
σκύμνος ἐγερθῆναι ἀμοιρῶν ἀρμοσιῶν.

Ἑρμηνεία.

Πρόδηλον ἐστὶ ὅτι ὁ πρωτόπλαστος Ἀδάμ οὐχ ὥσπερ
ἡ Εὐὰ τοῦ τῆς παρακοῆς ξύλου προεγεύσατο, πορι-
ζομένη καὶ τῷ ἑαυτῆς γαμέτῃ, ὅστις μετὰ τὴν γεῦσιν
εὐθέως τοῦ παραδεδικέναι ἥσθετο. Τί δὲ ἐγέννησε;
τὸ δὴ δῆπου τὸ ἀμαρτάνειν. Τίς γὰρ ἡ τῆς γέννας
λίμνη; ὁ παράδεισος.

ΚΕΦ. Ε'.

Περὶ τῆς ἐλάφου.

Ἔστι δὲ ἡ ἐλάφος μόρφωσιν ἔχουσα ἀγρίας δορυ-
δας· τὸ δὲ κέρας αὐτῆς τριῶν, κατὰ τὰς τρεῖς
ἀνακαίνισεις. Ζῇ δὲ ἔτη πεντήκοντα, καὶ διατρέχει
ὡς καλὸς θορμεὺς τὰς νάπας τῶν ὕλιν, καὶ τὰς φά-
ραγγας τῶν ὀρέων, καὶ ὁσφραίνεται τὰς ὀπὰς τῶν
ἐπιστεῶν καὶ τὸν ὄφιν ὅπηπερ διατρέχοντα παρα-
χρῆμα γινώσκει, καὶ εὐθέως τίθησι τὴν ρίνα αὐτῆς
ἐπὶ τὴν οὐραν τῆς ὀπῆς, καὶ ἀναίρει τὴν πνοήν, καὶ
ἐξιὼν ὁ ὄφιν εἰσβαίνει εἰς τὸν λάρυγγα τῆς ἐλάφου,
ἡ δὲ καταπίνει αὐτόν. Διὰ τοῦτο ἐλάφος ὀνομάζεται,
διὰ τὸ ἐλεῖν τοὺς ὄφεις ἐκ τοῦ βάθους. Τρέχει γὰρ
ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, καὶ ἦν μὴ τρεῖς ὥρας
γεύσεται τοῦ ὕδατος, τελευτᾷ· εἰ δὲ εὐρὴ ὕδωρ, πάλιν
ζῇ ἔτη πεντήκοντα. Διὰ τοῦτο εἶπεν ὁ προφήτης·
Ὅτι ἐρόπων ἐπιποθεῖ ἡ ἐλάφος ἐπὶ τὰς πηγὰς
τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς
τὸν Θεόν.

Ἑρμηνεία.

Καὶ σὺ οὖν, νοητὲ ἄνθρωπε, τρεῖς μὲν ἀνακαίνισεις
ἔχεις· τούτων ἡ μὲν ἐστὶ τὸ βάπτισμα τῆς ἀφάρσεως,
ἡ δὲ τὸ χάρισμα τῆς υἰοθεσίας, καὶ ἡ μετάνοια. Καὶ
ὅτε εὐρὴς τὸν ὄφιν ἐν τῇ καρδίᾳ σου (τουτέστι τὴν
μαρτίαν), ὁρμαῖος χῶρει ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδά-

vitæ voluptatem, qua implicitus homo fidem negli-
git. Venator igitur, hoc est diabolus, illum aggre-
ditur, quem voluptatibus mancipatum, fidemque
negligentem inveniens, in suam potestatem redi-
git.

CAP. IV.

De elephant.

Elephas maximum est animal, proboscidemque
habet, qua quæ ipsum adiunguntur animalia, percutit.
Hac cibum et potum sibi subministrat; non enim
habet compages, propensusque pascitur, genua
haud incurvans. Femina herbam quæ mandragora
dicitur, quærit, quam gustat, coeundi cupiditate
accensa, ad maremque properans illam ipsi offert.
Mas vero ut comedit, ardet libidine, et feminæ
miscetur. Jam cum instat parienti tempus lacum
ingreditur, pertentatque aquam; qua mamillas
usque pertingente parit. Si enim in terram ederet
setum, haud elevari posset, cum membrorum
compagibus careat.

Interpretatio.

Manifestum est, primum parentem Adamum, non
ut Evam inobedientiæ lignum prægustasse; illa enim
dedit viro; qui ut comedit, ensit præceptum Do-
mini transgressum esse. Quis igitur partus? pec-
catum; et locus ubi peperit quis? paradisus.

C

CAP. V.

De cervo.

Cervus similis est silvestri capræ; illius cornua
tribus ramis distinguuntur, ut et triplex est ejus
vitæ reparatio. Vivit enim annos quinquaginta, nemo-
rumque silvas, et montium valles, ut velocissimus
cursor contento gradu perlustrat, serpentiumque
cavernas odore indagat, et sicubi serpens delitescit,
e vestigio subodoratur, statimque nares ad limen
cavernæ admovet, halitumque trahit; prodens igitur
serpens in fauces cervi sese ingerit, ille obvium
devorat, qua de causa appellationem sortitus est,
videlicet quod ex imo serpentes ad se attrahat.
Postquam autem serpentem ex cavernis cepit, il-
lico ad aquarum fontes decurrit: quod si trium
horarum spatio aqua se explere non potest, mori-
tur; sin autem aquæ potus obtingat, ad annos de-
nūo quinquaginta vitam protrahit. Unde propheta
David: Sicut desiderat cervus ad fontes aquarum,
sic desiderat anima mea ad te, Deus.

Interpretatio.

Tu igitur, spiritualis homo, tres habes restaura-
tiones: baptismum scilicet incorruptionis, filialis
adoptionis gratiam, atque pœnitentiam. Si quando
serpentem, id est peccatum, intra cordis recessus
deprehenderis, ad fontes aquarum, hoc est, ad

¹ Psal. xli, 2.

Scripturarum scaturigines statim confuge, sanctam a videelicet gratiam (quemadmodum prophetæ interpretantur) hauri. Nam si pœnitentiam egeris, ab ea, iterum deleto penitus peccato, reparaberis.

CAP. VI.

De aquila.

Aquila volucrum regina, a longissima vita denominationem accipit; vivit enim annos centum. Cum vero senescit, rostrum ei incurvatur, caligantque oculi, ita ut nec videre possit, nec cibum capere. Igitur in altum sese attollit, et in præruptam se projicit rupem, ad quam rostrum allidit, et se frigidis immergit aquis, adversusque solares radios se opponit, tuncque ex oculis cadunt lippidines, ac iterum juvenescit.

Interpretatio.

Tu igitur, o spiritualis homo, cum multitudine peccatorum fueris oppressus, in altum ascende, hoc est in tuam ipsius conscientiam, atque te ad petram, scilicet ad fidem orthodoxam projice, delle peccatorum tuorum multitudinem, et perpetuis te aquis, id est lacrymis, abstergens, solis radiis incalesce, hoc est in coetu fidelium, et in sancto Spiritu ad calorem pœnitentiæ propora, lippidines, id est peccata abjice, statim enim renovabitur ut aquile juvenus tua, et justus vocaberis apud Deum.

CAP. VII.

De vulture.

Vultur cunctis avibus voracior est; quadraginta enim diebus cibo abstinet, quem cum invenit, totidem se ex illo libris ingurgitat, itaque quadragenariam abstinentiam quadragenaria ingluvie compensat.

Interpretatio.

Tu igitur, spiritualis homo, qui in quadagesimali jejunio Dominicam resurrectionem exspectas, noli ventri sæde indulgere, ne quadagesimalis abstinentiæ meritum perdas.

CAP. VIII.

De pellicano.

Præ omnibus volucribus pelicanus prolis est amans, femina nido incubat, pullos suos custodiens, ipsosque sovet complectiturque, et nimis osculis sauciat, perforat itaque illorum latera, et illi moriuntur. Post tres vero dies accedit mas pelicanus, et mortuos invenit pullos, et valde angitur doloreque impulsus proprium latus percussit ac terebrat, emanatque sanguis, quem super mortuorum pullorum vulnera instillat, qui sic vitæ restituntur.

Interpretatio.

Sic Dominus noster Jesus Christus, cujus latus lancea aperuit, continuoque sanguis et aqua exivit,

των, ἡγουν ἐπὶ τοὺς χρονοὺς τῶν Γραφῶν (κατὰ τὰς ἑρμηνευούσας προφητείας), καὶ πῖς ὕδωρ ζῶν, τούτο ἐστι τὸ ἅγιον δῶρον. Κοινωνῶν γὰρ ἐν μετανοίᾳ, ἀνανέωση σαυτὸν λοιπὸν διὰ τῆς αὐτῆς, καὶ τεθανάτωθήσεται ἡ ἁμαρτία.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ τοῦ ἀετοῦ.

Ἔστι γὰρ ὁ ἀετὸς βασιλεὺς τῶν ὀρνέων. Ἀετὸς δὲ καλεῖται διὰ τὴν πολυετίαν αὐτοῦ· οὗτος μὲν ζῇ ἑτη ἑκατόν. Καὶ γηράσαντος γρυποῦται ὁ προμυκτήρ, καὶ ἀμβλυώττουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, τοῦ μὴ ὁρᾶν, καὶ οὐκ ἰσχύει φαγεῖν. Ἀνέρχεται δὲ εἰς ὕψος λίαν, καὶ ῥίπτει ἑαυτὸν ἐπὶ ἀκροτόμου πέτρας, προσκρούσας αὐτῇ τὸ ῥάμφος, καὶ λούεται εἰς τὴν ψυχρὰν λίμνην, καὶ κάθεται κατὰ τὸ ἡλιακὸν θερμὸν. Πίπτουσι δὲ λεπίδες ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ πάλιν ἐς νέους τελεῖν ἄρχεται.

Ἑρμηνεία.

Καὶ σὺ οὖν, νοητὲ ἄνθρωπε, ὅταν πολλὰ ἁμαρτήσης, ἀνέλθε εἰς ὕψος, τούτέστιν εἰς τὸ συνειδὸς σου, καὶ ῥίψον σὲ κατὰ πέτραν, ἡγουν εἰς τὴν ἐρωδόξου πίστιν, κλαύσον τὴν πληθὺς τῶν ἁμαρτιῶν σου. Ἐν τῇ λίμνῃ καθαρίσθητι ταῖς δακρυροαῖς σου. Θερμάνθητι κατὰ τὸν ἥλιον, ἡγουν κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ κατὰ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, σπεῦσον τὴν ταχίστην ἐπὶ τὴν Θέρμην τῆς μετανοίας. Ῥίψον ἀπὸ σοῦ τὰς λεπίδας, τὰς ἁμαρτίας, καὶ πάλιν ἀνακαινισθήσεται, ὡς ἀετοῦ, ἡ νεότης σου, καὶ δίκαιος ὀνομάσῃ παρὰ τοῦ Θεοῦ.

C

ΚΕΦ. Ζ'.

Περὶ τοῦ γυψός.

Ὁ γυψὸς ὀρνέον ἐστὶ τῇ ἡττη τῆς γαστρὸς πᾶ πάντι ὑπερακοντίζον. Οὗτος ἀπαστίαν ἀγει τεσσαράκοντα τῶν ἡμερῶν, ἣν δὲ λαχὼν τυψί (sic) ἐδέσμασιν, ἐσθλεί λίτρας τεσσαράκοντα, καὶ ἀναπληροῖ τὴν τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀστίαν.

Ἑρμηνεία.

Καὶ σὺ, νοητὲ ἄνθρωπε, ὅς ἀπαστίαν ἤγες ἡμέρας τεσσαράκοντα, προκρίνων τὴν τοῦ Κυρίου ἀνάστασιν, μὴ θέλῃς γαστριμαργίᾳ σχολάζειν, ἵνα μὴ ἀποδόλης τὴν τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν νηστείαν.

ΚΕΦ. Η'.

Περὶ τῆς πελεκάνος.

Ἔστι γὰρ ἡ πελεκᾶν φιλότεκνον ὀρνέον παρὰ πάντα τὰ ὀρνεα. Ἢ δὲ θήλεια καθέζεται ἐν τῇ νεοτιᾷ φυλάσσουσα τὰ τέκνα, καὶ περιβάλλει αὐτὰ ἀσπαζομένη καὶ κολαφίζουσα ἐν φιλήματι, ὅπως ταῖς πλευραῖς κατερργάζεται, καὶ τελευτῶσι. Καὶ μεθ' ἡμέρας τρεῖς, παραγενομένου τοῦ ἄρρενος πελεκᾶνος, καὶ εὐρίσκοντος αὐτὰ τεθνηκότα, ὀλοφύρεται τὴν κηρδίαν λίαν. Πεπληγμένος δὲ τοῦ πόνου, κολαφίζει τὴν ἰδίαν πλευράν, καὶ ὅπως αὐτῇ ἐμποιεῖ, καὶ καταρρέει αἷμα, ἐπιστάζων ἐπὶ τὰς πληγὰς τῶν τεθνηκότων νεοσσῶν, καὶ οὕτως ζωοποιεῖται.

Ἑρμηνεία.

Οὕτω καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, λόγχῃ τὴν πλευράν αὐτοῦ ἥνοιξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα

καὶ ὕδωρ. Ἐπέσταξεν τὸ αἷμα ἐπὶ τοὺς τεθνηκότας νεοσσούς, τουτέστι τὸν Ἀδάμ, καὶ τὴν Εὕην, καὶ τοὺς λοιποὺς προφῆτας, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς θανόντας, καὶ ἐζώτισε τὴν οἰκουμένην, καὶ ἐζωοποίησεν αὐτοὺς διὰ τῆς τριημέρου ταφῆς, καὶ ἐγέρσεως αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἐλάλησε διὰ τοῦ Προφήτου· Ὁμοιωθῆν πελεκᾶνι ἐρημικῶ.

ΚΕΦ. Θ.

Περὶ τῆς πέρδικας.

Ἔστιν ἡ πέρδις πολύτεκνος. Νεοσσοποιησαμένη δὲ πορεύεται ἡ θῆλυς, καὶ γεννᾷ τὰ ὠὰ καθ' ἑκάστην· καὶ οὐκ ἀρκεῖ αὐτῇ τῆς ἰδίας γαστροῦς ὁ τέκος, ἀλλὰ κλέπτουσα τὰ ὠὰ τῶν ἀλλοτρίων, φέρει αὐτὰ ἐπὶ τὴν νεοττιάν αὐτῆς.

Ἑρμηνεία.

Καὶ σὺ οὖν, νοητὲ ἄνθρωπε, ὅταν πολλὰς ἐλεγεμόνας ποιήσης, μὴ ἀρκέσῃς σοι, ἀλλὰ δράμε εἰς ἑτέρας ἐντολὰς, καὶ πληθύνον σφόδρα τὴν νεοττιάν σου· τουτέστι, ἄγνισον τὴν καρδίαν σου, καὶ σκληρύνον λίαν σὲ κατὰ τῶν ἐναντιῶν δυνάμεων.

ΚΕΦ. Ι.

Περὶ τῆς τρυγῆος.

Ἔστι ἡ τρυγὼν φιλανδρον ὄρνειον παρὰ πάντα τὰ πετεινὰ, καὶ πορεύονται ἀμφότεροι, ἄρρεν καὶ θῆλυ, καὶ νεοσσοποιούσιν· ἀποζευχθέντων δὲ αὐτῶν, φυλάττουσι τὴν μονογαμίαν ἕως τέλους τῆς ζωῆς αὐτῶν.

Ἑρμηνεία.

Καὶ σὺ οὖν, νοητὲ ἄνθρωπε, ὅταν πλησθῇς ἀνομιῶν, καὶ δόξῃ σοι καίριος τοῦ μετανοῆσαι, ἀπόβαλλε τὸ κακούργειν, καὶ μὴ περιπέσης εἰς ἕτερον ῥύπον, τουτέστιν εἰς ἑτέραν ἀμαρτίαν, ἀλλὰ φύλαττε τὴν μονογαμίαν σου, τουτέστι τὸν ὅρον τῆς γυναικὸς σου, ἵνα εὐρῆς μονὴν ἐν τῇ δευτέρᾳ παρουσίᾳ.

ΚΕΦ. ΙΑ'.

Περὶ τοῦ φοίνικος.

Φοινὶς τοῦ ταῦνος ὡραιότερα ὑπάρχει. Ὁ ταῦνος γὰρ χρυσίῳ καὶ ἀργυρῷ καταπετάσας τὰς πτέρυγας κέχτηται· ἡ δὲ φοινὶς, ὑακίνθου καὶ σμαράγδου καὶ λίθων πολυτελῶν. Τίαν γὰρ φέρει ἐπὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ σφύρας κατέχει ἐπὶ τοῖς ποσὶν αὐτῆς. Ἡ φοινὶς τῆς Ἰνδίας ἐγγὺς κοιτάζεται, καὶ ἀμφὶ τὰ πενταχόσια ἔτη τὸν βίον διάγει εἰς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου ἄθροως καὶ ἀποτος, τρέφεται δὲ ἐκ πνεύματος. Καὶ μετὰ τὰ πενταχόσια ἔτη ἀναμέστας ἐμποιεῖ τὰς πτέρυγας αὐτῆς ἀρωμάτων, καὶ ὅταν σημάνη ὁ ἱερεὺς τῆς Ἡλιουπόλεως, ἐγείρεται ἐκ τοῦ ἰδίου τόπου, καὶ πορεύεται πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ εἰσερχομένη εἰς τὸν ναὸν μετὰ τοῦ ἱερέως, εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ μέλη αὐτῆς σποδὸς γίνεται. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ εὐρίσκει αὐτὴν πετερυγούμενην οὖσαν· τῇ τρίτῃ δὲ ἀναπεπληγμένη πτερυγῶν ἀσπάζεται τὸν ἱερέα, καὶ ἀνακαινίζομένη ἀπέρχεται πάλιν εἰς τὸν ἴδιον τόπον.

Ἑρμηνεία.

Καὶ πῶς οὖν οἱ παράνομοι Ἰουδαῖοι ἠπίστησαν τὴν τριήμερον ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ

A super mortuos filios, hoc est Adamum et Evam ceterosque prophetas, et super omnes mortuos, sanguinem suum fudit, universumque mundum illuminavit, et per triduanam sepulturam ac resurrectionem suam ad vitam illos reduxit. Quapropter per Prophetam dixit: Similis factus sum pellicano solitudinis¹.

CAP. IX.

De perdice.

Perdix prolis secunda est. Constructo enim uldo, singulis diebus ova parit. Nec vero proprii ventris sufficit fetus; verum aliarum avium discurrens suffuratur ova, et ad nidum suum illa defert.

Interpretatio.

B Sic tu, spiritualis homo, si multas feceris elemosynas, nec tibi satis esse putes, sed ad alia praecepta festina, et nidum tuum abunde imple, hoc est, cor tuum expia, et te adversus contrarias potestates valde muni.

CAP. X.

De turture.

Inter omnes aves, conjugis amans est turtur. Mas et femina una volant pullosque procreant; si vero morte separantur, ad finem usque vitae viduitatem eustodiunt.

Interpretatio.

C Sic tu, spiritualis homo, cum peccatis onustus, tempus esse poenitendi judicaveris, abjice prava opera, nec novis te sordibus, id est peccatis, implices, sed unico conjugio contentus esto, videlicet intra proprii tori limites te contine, ut in secundo adventu mansionem invenias.

CAP. XI.

De phœnice.

Phœnix avis pavone pulchrior est. Pavo enim aureas argenteasque habet alas; phœnix vero hyacinthinas et smaragdinas, pretiosorumque lapidum coloribus distinctas, coronam autem habet in capite, et in pedibus malleolos. Prope Indiam degit; vivit autem annos quingentos, et in cedris Libani absque cibo et potu, vento pascitur, at post quingentos annos alas aromatis impiet, et cum Heliopoleos sacerdos sacrificia inchoat, e proprio egreditur nido, ad sacerdotem pergit, usaque templum ingreditur usque ad sacrarium, et in cinerem tota consumitur; sequenti autem die alis renatis reperitur; tertia vero die jam integra sacerdotem salutat, restaurataque iterum ad proprium locum redit.

Interpretatio.

Cur igitur Judæi iniqui Domini nostri Jesu Christi triduanam resurrectionem non crediderunt, cum

¹ Psal. ci, 7.

avis trium dierum spatio ipsa se suscitet? aut quomodo seipsum a mortuis suscitare non potuit, cum de illo dixerit Propheta: *Justus ut phœnix florabit* ¹?

CAP. XH.

De pavone.

Pavo inter omnes volucres avis est jactabunda; corporis enim forma atque alis pulcher est. Cum ambulat, se ipse lætitia exsultans intuetur, demittit vero caput, et in terram oculos conjicit; cum autem suos conspiciat pedes graviter vociferatur, scilicet quod illi cæteris corporis sui partibus non respondeant.

Interpretatio.

Tu igitur, spiritualis homo, præcepta et bona tua videns, delectare et exsulta; cum vero pedes, id est peccata, aspexeris, vociferare, et coram Deo desse atque odio habere peccatum, quemadmodum et pavo pedes, ut sponso justus appareas.

CAP. XIII.

De serpente.

Ait Christus in Evangelio: *Estote prudentes sicut serpentes, et simplices sicut columbæ* ². Physiologus in serpente plures inesse naturæ proprietates ait.

Prima serpentis proprietas.

Cum senio gravatur, caligant illi oculi; et cum iterum juvenescere parat, quadraginta diebus cibo abstinere, et tandem emollita cute, quærit petram per cujus foramen magno nisu contendens pronusque transire nititur, cutemque exiit, qua deposita gaudet, atque iterum juvenescit.

Interpretatio.

Et tu, spiritualis homo, si per angustam et arctam viam veterem mundi senectutem deponere vis, corpus tuum jejuniis macera: *Est enim angusta porta et arcta via que ducit ad regnum cælorum* ³.

CAP. XIV.

Secunda serpentis proprietas.

Cum serpens vestitum hominem conspiciat, pavet, ipsumque fugit; quod si nudum videt, illum petit. D

Interpretatio.

Et tu spiritualiter considera, quod cum noster parens Adamus veste a Deo contexta in paradiso indutus fuit, illum adoriri diabolus non potuit, sed procul ab eo fugit; cum vero præcepta Dei transgressus nudus mansit, tunc vicit illum diabolus.

CAP. XV.

Tertia serpentis proprietas.

Si quando serpens ab homine petitur, caput ille tantum custodit, reliquum corporis exhibet.

¹ Psal. xci, 13. ² Matth. x, 16. ³ Matth. vii, 14.

A Χριστοῦ, ἐπέειπερ τὸ θρνεον διὰ τριῶν ἡμερῶν ἐξωποιήθη, καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τῇ τρώπῃ οὐκ ἐδύνατο ἐγεῖραι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν; Διὰ τοῦτο ἔλεγεν ὁ Προφήτης· *Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει.*

ΚΕΦ. ΙΒ'.

Περὶ τοῦ ταῶνος.

Ἔστιν ὁ ταῶς τερπόμενον θρνεον παρὰ πάντα τὰ πετεινά· ἔστι δὲ μορφόχροος, καὶ πετρυγῶν ὠραίων. Περιπατῶν γὰρ ὁρᾷ αὐτὸν τερπόμενον, ἐγκεκυφαίναν δὲ ἔχων τὴν κεφαλὴν ὑποβλέπει. Ὅταν δὲ ἴδῃ τοὺς πόδας αὐτοῦ, φωνεῖ ἀγρίως, αὐτοὺς ἀνομοίως ἔχειν πρὸς τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ σώματος φάσκων.

Ἑρμηνεία.

B Καὶ σὺ οὖν, νοητὲ ἄνθρωπε, ὁρῶν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ ἀγαθὰ σου, τέρπου καὶ ἀγάλλου· ὅταν δὲ ἴδῃς τοὺς πόδας σου, τὰ ἁμαρτήματά σου, φώνησον, καὶ κλαῦσον πρὸς τὸν Θεόν, καὶ μίσῃσον τὴν ἁμαρτίαν, ὥσπερ ὁ ταῶς τοὺς πόδας, ἵνα δίκαιος τῷ νομφίῳ φανῇς.

ΚΕΦ. ΙΓ'.

Περὶ τοῦ θρως.

Ο Χριστὸς εἶπεν ἐν τῇ Εὐαγγελίῳ· *Γίνεσθε φρόνιμοι ὡς οἱ θρεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περὶστεραί.* Ὁ φυσιολόγος ἔλεγε περὶ τοῦ θρως, ὅτι πολλαὶ φύσεις εἰσὶν ἐν αὐτῷ.

Πρώτη φύσις τοῦ θρως.

Ὅταν γηράσκῃ, ἀμβλύνονται αὐτοῦ οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐὰν ἀναναέξῃ ἐαυτὸν βούληται, νηστεύει ἡμέρας τεσσαράκοντα, ἕως ἂν τὸ δέμας αὐτοῦ χανυθῇ, καὶ εὕρισκῃ πέτραν, καὶ ραγαδαστεύει, προκύψας δὲ διὰ τῆς ὁπῆς ὠθεῖται περᾶσαι, καὶ ἐκβάλλει τὸ γῆρας, καὶ ἀποβαλὼν αὐτὸ τερπωλὴν παρέχει νεανίσκων.

Ἑρμηνεία.

Καὶ σὺ, νοητὲ ἄνθρωπε, ἐὰν θέλῃς τὸ πάλαι ποτὲ γῆρας τοῦ κόσμου ἀποβαλέσθαι, διὰ τῆς στενῆς καὶ τεθλιμμένης ὁδοῦ, διὰ νηστείας, τὸ σῶμα μάστισον. *Στερῇ γὰρ ἐστὶν ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.*

ΚΕΦ. ΙΔ'.

Δευτέρα φύσις τοῦ θρως.

Ὅφθεις τῷ θρει ὁ ἄνθρωπος ἐνδεδυμένος, φοβεῖ αὐτὸν τὰ μάλιστα καὶ διαδιδράσκει, ὁραθεὶς δὲ γυμνὸς καταθάρρει αὐτοῦ.

Ἑρμηνεία.

Καὶ σὺ νοητῶς ἐννόησον, ὅτι ἤνικα ὁ πατήρ σου ὁ Ἀδὰμ ἦν ἐν τῇ παραδείσῳ ἀναβαλλόμενος τὴν Θεοῦ ὑφαντὸν στολὴν, οὐκ ἴσχυσε ἐμπεσεῖν τῷ ἐχθρῷ. ἀλλὰ ἐφευγε μακράν ἀπ' αὐτοῦ· ὅταν δὲ γυμνὸς ἔμεινε, τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ παραβάς, τότε ὁ Πονηρὸς ἐκράτησεν αὐτόν.

ΚΕΦ. ΙΕ'.

Τρίτη φύσις τοῦ θρως.

Τοῦ ἀνθρώπου αὐτὸν ἀποκεραμῆσαι ἰχνεύοντος, βλον τὸ σῶμα παραδίδωσι, τὴν κεφαλὴν μόνην φυλάσσει.

Ἑρμηνεία.

ὑφειλομεν οὖν καὶ ἡμεῖς ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἶλον τὸ σῶμα θανάτῳ παραδοῦναι, μόνην τὴν κεφαλὴν φυλάττοντες· τουτέστι, τὸν Χριστὸν μὴ ἀρνούμενοι, ὅπερ ἐποιοῦν οἱ ἄγιοι μάρτυρες· *Ἡ κεφαλὴ γὰρ παντὸς ἀνδρός ὁ Χριστὸς ἐστίν, ὡς γέγραπται.*

ΚΕΦ. ΙΓ'.

Τετάρτη φύσις τοῦ ὄφως.

Ὅταν ἐπὶ τὴν πηγὴν τοῦ ὕδαρ πιεῖν ἔλθῃ ὁ ὄφις, οὐ φέρει τὸν ἰδόν, ἀλλὰ γε ἀφελὲς αὐτὸν ἐν τῇ νεοττίᾳ, εὖτω καθαρὸς πορεύεται, ἵνα μὴ τοὺς ἐξ αὐτῆς πίνοντας φαρμακεύσῃται.

Ἑρμηνεία.

ὑφειλομεν μὲν οὖν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὸ ἀένναόν τε καὶ ἄκακον ὕδαρ σπεύδοντες, τὸ τῶν θείων καὶ ἐπουρανίων λογίων ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίᾳ γέμον, μὴ φέρειν σὺν ἡμῖν τὸν τῆς κακίας ἰδόν, οὐ μὴν ἀλλὰ πᾶσαν κακίαν καὶ λοιδορίαν, πᾶν τε πονηρὸν ἐνθύμημα ἀφείναι, καὶ οὕτως ἁμωμοὶ τε καὶ καθαροὶ πορευθῶμεν ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, ὅπως μὴ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν καταφαρμακεύσωμεν.

ΚΕΦ. ΙΖ'.

Περὶ τῆς μύρμηκος.

Ὁ Σολομὼν εἶπεν ἐν ταῖς Παροιμίαις· *Ἴθι πρὸς τὴν μύρμηκα, ὧ ὀκνηρὸς.* Ὁ φυσιολόγος εἶπε περὶ τῆς μύρμηκος τῆς πολλὰς φύσεις ἔχουσας.

Πρώτη φύσις τῆς μύρμηκος.

Ὅταν ἐπιμελῶς βαδίζουσιν ἕκασται κομίζουσαι τὸν κόκκον, καὶ οὐ λέγουσι τοῖς φέρουσι, Δότε ἡμῖν, οὐδ' ἀρπάζουσιν ἀπ' αὐτῶν, ἀλλ' αὐτόματοι τε συλλέξουσιν οἷχονται ἀπιούσαι.

Ἑρμηνεία.

Ταῦτα ἐπὶ τῶν σωφρόνων τε καὶ μαρῶν παρθένων εὐρεῖν ἐστίν.

ΚΕΦ. ΙΗ'.

Δευτέρα φύσις τῆς μύρμηκος.

Ὅταν ἀποταμιεύσῃ τοὺς κόκκους ἐν τῇ ποίμνῃ, ἐχτομαί αὐτοὺς, μὴ χειμῶνος καταλαβόντος σαπῶσιν οἱ κόκκοι, καὶ λιμοκτονηθῶσιν αὐταί. Ἡ γὰρ μύρμηξ θυμόδοφος τυγχάνουσα, προνοεῖ καὶ μέγα, ἥ καὶ βροχὴν ἐρχεσθαι. θεωρουμένου δὲ σοῦ τὴν μύρμηκα τὸν κόκκον τοῦ σίτου εἰς τὴν ὀπὴν εἰσχομίζουσιν, ἐρχόμενον νόει τὸν χειμῶνα· ἦν δὲ ἐκφέρουσιν θεάσης, γαλήνην ἐσομένην γινώθι.

Ἑρμηνεία.

Καὶ σὺ οὖν, ὦ ἄνθρωπε, τὰ τῆς Παλαιᾶς ρήματα ἐκ τῶν πνευματικῶν διάσπελλε. Τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει. Παῦλος γὰρ εἶπεν· *Ὁ νόμος πνευματικὸς ἐστίν.* Πρὶν γὰρ τῷ νόμῳ μὴ προσέχοντες οἱ Ἰουδαῖοι ἐλιμοκτονήσαν.

ΚΕΦ. ΙΘ'.

Περὶ τῆς ἀλώπεκος.

Ἡ ἀλώπηξ ἐστὶ πολύτροπον ζῶον. Πεινάσασα δὲ καὶ ἀποροῦσα τροφῆς, ἀπέρχεται ἐπὶ τοὺς ἡλιακοὺς τόπους, καταβρίπτουσα αὐτὴν ἐς γῆν, καὶ ἀνεχομένη

A

Interpretatio.

Debemus igitur et nos in tempore periculi totum corpus morti concedere, solum caput custodire, hoc est, Christum non deserere, quemadmodum sancti martyres fecerunt. *Omnis enim viri caput Christus est, ut ait Scriptura* ¹.

CAP. XVI.

Quarta serpentis proprietas.

Cum serpens ad fontem ut bibat pergit, virus non desert, sed in antro illud dimittit, sicque purus accedit, ne ex illis aquis bibentes veneno inficiat.

Interpretatio.

Debemus igitur et nos qui ad perennem puramque et divinis ac cœlestibus eloquiis scaturientem aquam in Dei Ecclesia properamus, malitiæ venenum nobiscum non deferre, sed omnem pravitatem ac jurgium et omnem malam cogitationem deponere, sicque insontes et puri Ecclesiam Christi adeamus, ne anima nostra veneno inficiatur.

CAP. XVII.

De formica.

Ait Salomon in Proverbiis : *Vade ad formicam, o piger* ². Physiologus multas proprietates habere eam dicit.

Prima proprietas formicæ.

Cum sollicite discurrunt, et singulæ granum portant, a ferentibus vacuæ nec petunt, nec vi auferrunt, sed unaquæque colligere sibi studet.

Interpretatio.

Hæc in prudentibus et fatuis virginibus deprehenduntur ³.

CAP. XVIII.

Secunda proprietas formicæ.

Cum in cellulis grana condunt, in duas partes illa dividunt, ne hieme ingruente putrescant, et ipsæ fame pereant. Formica enim cum sit animal solers, et æstum solis nimium et hibernum tempus præsentit. Itaque cum eam videris triticum in cavernam condentem, hiemem adventare intellige ; si vero illud extra educentem ipsam videris, tranquillum instare tempus scito.

Interpretatio.

Tu vero, o homo, sermones veteres ab spiritualibus separa. *Littera enim interficit* ⁴. Et Paulus ait : *Lex spiritualis est* ⁵. Judæi autem legi minime adhærentes, fame perierunt.

CAP. XIX.

De vulpe.

Vulpes versutum est animal. Cum enim esurit, et cibo caret, aprica loca adit, et humi strata animæque continens, ac simulans se mortuam supinam

¹ I Cor. xi, 3. ² Prov. vi, 6. ³ Matth. xxv, 1 sqq. ⁴ II Cor. iii, 6. ⁵ Rom. vii, 14.

jacet, oculis et pedibus sursum erectis. Aves itaque delabuntur ut ipsa vescantur; illa vero arripit eas subito, ac pro libito devorat.

Interpretatio.

Nec aliter diabolus cum illaqueare hominem vult, tentat ipsum, ut quam negligenter se in oratione gerat; sicque facillime irretitur.

CAP. XX.

De noctua.

Ait Psaltes: *Factus sum sicut nycticorax*¹. Physiologus igitur avem esse dicit amantem magis tenebras quam lucem

Interpretatio.

Sic Dominus noster Jesus Christus dilexit nos sedentes in tenebris et in umbra mortis², hoc est, gentium populum amavit magis quam Judæos, qui olim adoptionem reprobationemque in Patre habuerunt. Quamobrem Salvator dixit: *Noli timere, pusillus grex, quia complacuit Patri vestro, dare vobis regnum*³. Dices, Impura avis est noctua: atqui Salvator per Apostolum dixit: *Eum qui non noverat peccatum, pro nobis peccatum fecit*⁴: humiliavit seipsum, ut exaltaret nos: *Factus est omnia, ut omnes salvos faceret*⁵.

CAP. XXI.

De ape.

Ait Sapiens: *Purva inter aves est apis, et principium dulcedinum fructus illius*⁶.

Interpretatio.

Haud aliter divina opera incomprehensibilia sunt in hominibus, et mirabilia in excelsis, et super mel et favum ac super creata omnia dulciora.

CAP. XXII.

De terrestri rana.

Terrestris hæc rana calorem solis excipit, et gelu, imbres, ventos, et hibernas tempestates et omnia sustinet, et de nulla re desperat. Aquatica vero nihil horum tolerare potest: verum, ingruente hieme, seipsam in profundum demittit, sole vero emicante emergens placide incalescit; cum autem solis calor increverit, terre illum non potest, ac denuo in profundum sese dejicit.

Interpretatio.

Sic et qui otiose degunt monachi minime poterunt famem, sitim, nuditatem, continentiam, et humi cubationem tolerare; qui vero otio non indulgent, libenter jejunt, atque omnia sustinent.

CAP. XXIII.

De charadrio.

Est avis charadrius dicta, quam physiologus ait aibam esse totam absque ulla prorsus nigredinis nota. Porro si quis morbo labore, sitque hominis

Α την πνοήν καὶ ὑποκρίνουσα τεθνηκυῖαν καίται ὑπὲρ τοὺς ὀφθαλμούς τε καὶ τοὺς πόδας ἔχουσα Ἐπερχομένων δὲ τῶν πετεινῶν, καὶ αὐτὴν κατεσθίεν βουλομένων, ἐκείνη ἐτοιμῶς αὐτὰ κρατεῖ.

Ἑρμηνεία.

Οὕτω καὶ ὁ διάβολος παγιδεύσας τὸν ἄνθρωπον βουλόμενος, διαπειράζει αὐτὸν, ὅπως ἀμελῶς ἐχηται τῆς προσευχῆς, καὶ ῥᾶστα οὕτως παγιδεύει αὐτόν.

ΚΕΦ. Κ'.

Περὶ τοῦ νυκτικόρακος.

Φησὶν ὁ Ψαλμψδός· Ἐγενόμην ὥσπερ νυκτικόραξ. Ὁ γοῦν φυσιολόγος λέγει τοῦτ' ἐπὶ πετεινὸν ὑπεραγαπᾶν τὴν νύκτα ἢ τὴν ἡμέραν.

Ἑρμηνεία.

Οὕτως καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἡγάπησεν ἡμᾶς τοὺς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένους, τοῦτέστι, τὸν λαὸν τῶν ἐθνῶν, ὑπὲρ τὸν λαὸν τῶν Ἰουδαίων, τῶν ποτε τὴν υἰοθεσίαν καὶ ἐπαγγελίαν τῷ Πατρὶ ἐσχηκότων. Ἐκ τούτου καὶ ὁ Σωτὴρ ἔλεγεν· Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποιεῖτε, ὅτι εὐδόκησεν ὁ Πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. Ἐρεῖς μοι, ὅτι ὁ νυκτικόραξ ἀκάθαρτός ἐστι· καὶ πῶς ὁ Σωτὴρ ἔλεγε διὰ τὸν Ἀπόστολον, ὅτι Τὸν μὴ γινώσκοντα ἡμᾶς, ὑπὲρ ἡμῶν ἠμαρτίαν ἐποίησεν; ἔταπεινωσεν ἑαυτὸν, ἵνα ὑψώσῃ τοὺς πάντας· τὰ πάντα γέγονεν, ἵνα πάντας σώσῃ.

ΚΕΦ. ΚΑ'.

Περὶ τῆς μελίσσης.

Εἴρηται διὰ τοῦ Σοφοῦ· Μικρὰ ἐν πετεινοῖς μέλισσα, καὶ ἀρχὴ γλυκυςμάτων ὁ καρπὸς αὐτῆς.

Ἑρμηνεία.

Ὅσαύτως τὰ θεῖκα ἔργα ἀνεξιχνίαστα ἐν ἀνθρώποις, καὶ θαυμαστά ἐν ὑψηλοῖς, καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον, καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ κτίσματα.

ΚΕΦ. ΚΒ'.

Περὶ τοῦ ξηροβύτραχος.

Οὕτως ὁ ξηροβύτραχος δέχεται τὸ θερμὸν τοῦ ἡλίου, τοὺς τε πάγους, θύβρους, ἀνέμους, καὶ χειμῶνας, καὶ πάντα ὑπομένει, οὐδαμῶς τε ἀπειρηκώς ἐστίν. Ὁ δὲ ὑγροβύτραχος ἀδυνατεῖ ὑπενεγκεῖν τι τῶν τοιούτων, ἀλλὰ καταλαβόντος τοῦ χειμῶνος, βάλλει ἑαυτὸν εἰς τὸν βυθόν· ἐπιλάμπαντος δὲ τοῦ ἡλίου, ἐξερχόμενος ἡδέως θερμαίνεται· ἐπεὶ δὲ ἡ τοῦ ἡλίου θερμὴ παχυνοῖ, αὐτὴν φέρειν οὐ δύναται, καὶ πάλιν ῥίπτει ἑαυτὸν βυθόνδε.

Ἑρμηνεία.

Οὕτω καὶ οἱ μοναχοὶ, οἱ μὴ ἀσκούμενοι οὐχ οἷοι τε ἔσονται ὑπομένειν πέναν, δίψαν, γύμνωσιν, ἐγκράτειαν καὶ χαμαικοιτείαν· οἱ δὲ ἐνασχολούμενοι ἥδιστα νηστεύουσι, καὶ πάντα φέρουσι.

ΚΕΦ. ΚΓ'.

Περὶ τοῦ χαράδριου.

Ἔστι γὰρ πετεινὸν λεγόμενον χαράδριος. Ὁ φυσιολόγος ἤλεγξε περὶ τούτου, ὅτι ὅλον λευκὸν ἐστίν, μὴ ὅλως μελανίαν ἔχον. Καὶ ἐάν τις νοσῇ, ἢ νόσος τοῦ

¹ Psal. ci, 7. ² Luc. i, 79. ³ Luc. xii, 32. ⁴ II Cor. v, 21. ⁵ I Cor. ix, 22. ⁶ Eccl. xi, 5.

ἀνθρώπου εἰ ἔστιν εἰς θάνατον, ἀποστρέφει ἀπὸ τοῦ A ægritudo letalis, prospectum suum charadrius ab νοσοῦντος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὁ χαράδριος· ἐὰν δὲ ἡ illo avertit; sin vero morbus vitæ securitatem pro- νόσος πρὸς ζωὴν ἔστιν, ἀτενίζει τὴν νοσοῦντα ὁ χα- mittat, tunc charadrius in ægrum intendit visum, ράδριος, καὶ ὁ νοσῶν τὸν αὐτόν. et vicissim æger in charadrium.

Ἑρμηνεία.

Οὕτως ὁ Κύριος ἡμῶν Χριστὸς ὁλόλευκός ἐστι, μηδεμίαν μελανίαν τοῦ κόσμου ἔχων, ὃς μὲν ἀπὸ τῶν ἀπολουμένων προσώφιν ἑαυτοῦ ἀποτρέπει, ὃς δὲ τῶν ἁγίων εἰς τὸ πρόσωπον βλέπει. Ἄγε, ἐρεῖς μοι, ὅτι χαράδριος ἀκάθαρτός ἐστι, καὶ πῶς φέρεται εἰς πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ; Ἀκάθαρτος δὲ ἐστι καὶ ὁ ὄφις, καὶ ἐμαρτύρησεν αὐτὸν ὁ Χριστὸς λέγων· Καθὼς ὕψωσε Μωσῆς τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὕψωθήναι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

ΚΕΦ. ΚΔ'.

Περὶ τοῦ δενδροκόλοπος.

Ὁ δενδροκόλωψ ὄρνεον ἐστὶ ποικίλον, καθάπερ καὶ ὁ διάβολος, ποικίλος ἐστὶ. Πορεύεται δὲ ὁ δενδροκόλωψ διὰ τῶν τοῦ δρυμοῦ ὕλῶν, καὶ τῷ προμυκτηρί παίζει, καὶ τοῖς ὡσὶν ἀκροᾶται· καὶ εἰ μὲν ἐστὶ κωφὸν καὶ ἀκάρδιον τὸ δένδρον, ἐκκόπεται καὶ ἐς αὐτὸ εἰσέρχεται· εἰ δὲ ὀλοκάρδιόν ἐστιν, ἐκφεύγει, ἐκεῖθεν ἀπερχόμενος εἰς ἕτερον δένδρον.

Ἑρμηνεία.

Οὕτως ὅτε διάβολος διὰ δρυμοῦ πορεύεται, τούτῃ ἐστι, διὰ τῆς τῶν ἀνθρώπων φύσεως, καὶ ἐπὶ τοῖς δένδροις καθέζεται, ἥγουν τοῖς ἀνθρώποις, μεταβάλλων τὰς καρδίας αὐτῶν εἰς τὴν ἀκαθαρσίαν, παίζει καὶ τῷ ὡτὶ ἀκούει. Καὶ ἦν μὲν ὁ ἄνθρωπος κωφός τε C καὶ ἀκάρδιος ἐστίν, ἐν αὐτῷ εἰσερχόμενος νεοστεύει· ἦν δὲ ὀλοκάρδιος, ταχέως ἐκφεύγει, καὶ εἰς ἑτέρους ἐπανακάμπτεται.

ΚΕΦ. ΚΕ'.

Περὶ τοῦ πελαργοῦ.

Ἔστι δὲ ὁ πελαργὸς ἀγνότατος ὄρνεον· οὔτε γὰρ ὁ ἀρρεῖν τὴν θήλειαν θελήτηρος πρὸς τὴν ὄχλειαν ἐκκα- λεί, οὐδὲ βίβη συνάπτεται. Τὸ γὰρ ὄρνεον τοῦτο τὴν πτέραν καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ εὐσεβεῖα θυμασίᾳ γυροδοκεῖ.

Ἑρμηνεία.

Οὕτω καὶ ἡμᾶς δύο θείας ἐντολάς ἐπιπληρεῖν δεῖ, τούτῃ ἐκκλίνειν ἀπὸ τοῦ κακοῦ, καὶ τὸ ἀγαθὸν ποιεῖν, ὥσπερ γέγραφεν ὁ βασιλικὸς Προφήτης. Καὶ D ἐμοίως δὲ ἐν Δεκαλόγῳ προστάττει ὁ Κύριος οὕτω λέγων· Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ αὐτοίς· Μὴ μοιχεύσεις.

¹Joan. iii, 14. ²Psal. xxxiii, 15. ³Exod. xx, 12. ⁴ibid. 14.

Interpretatio.

Sic Christus Dominus noster candidus est totus, absque ulla mundana nigredine, qui a reprobis vultum suum avertit, in sanctorum autem faciem respicit. Age, quomodo, inquires, cum charadrius impura sit avis, personam Christi sustinet? Impurus quidem et serpens, quem tamen in testimonium adduxit Christus, dicens: Quemadmodum exaltavit Moses serpentem in deserto, ita exaltari oportet Filium hominis ¹.

CAP. XXIV.

De pica.

Picus avis est varii coloris, quemadmodum et diabolus versipellis est; nemoris fruteta ingreditur, rostroque petit, aurem iis admovens: quod ei siderata inanise arbor fuerit, illam excidit, atque excisam occupat; verum si solidam deprehenderit, intactam relinquens, avolat atque aliam invadit.

Interpretatio.

Non aliter diabolus silvam, naturæ videlicet humanæ, intrat, atque in arboribus considet: hominis, inquam, cor ad inhonesta traducens, ferit atque attente observat. Si itaque hominem esse invalidum atque exordem animadvertat, ipsum invadit, et in eo nidum suum construit; quod si firmo integroque esse corde sentiat, fugit statim, et ad alios accedit.

CAP. XXV.

De ciconia.

Ciconia avis est castissima; mas enim nec feminam illecebris ad coitum provocat, nec ipsi vini infert. Deinde eadem avis mirabili pietate utrumque parentem in senectute alit.

Interpretatio.

Sic et nos duo illa divina præcepta adimplere oportet; hoc est, a malo divertere, et bonum facere, quemadmodum regius Propheta scripsit ². Sed et Dominus similiter in Decalogo jubet, sic dicens: Honora patrem tuum et matrem tuam ³; et rursus ⁴: Non mæchaberis.

DE SANCTI EPIPHANII LITURGIA PRÆSANCTIFICATORUM.

I. Nuper p. 95 memoravi sancti Sophronii patriarchæ Hierosolymitani Missæ Græcorum explanationem, quam Græce ante hos annos ex Vaticano codice extuli; eoque libello commode usus sum ad illustrandas quasdam sacrosancti mysterii nobiles picturas. Jam vero a dicto Sophronio, inter eos quos nominat liturgiarum post apostolica tempora auctores, primus ponitur ὁ ἐν ἁγίοις ἐπιφανὴς Ἐπιφάνιος, sanctus